

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky

ANALÝZA

Veľkoobchodný relevantný trh č. 9

Ukončenie volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach je služba, ktorá spočíva v prenose volania smerovaného ku koncovému užívateľovi mobilnej telefónnej služby z bodu prepojenia medzi mobilnými sieťami, alebo medzi mobilnou sieťou a pevnou sieťou do koncového bodu v mobilnej telefónnej sieti určeného špecifickou sieťovou adresou.

OBSAH

I. Časť – Úvod

1. Povinnosti Telekomunikačného úradu SR vyplývajúce zo zákona..... str. 2
2. Definovanie relevantného trhu a predmet analýzy..... str. 5

II. Časť – Analýza

1. Identifikovanie podnikov pôsobiacich na veľkoobchodnom trhu č. 9..... str. 6
2. Vyhodnotenie kritérií pre posúdenie významného podniku..... str. 8

III. Časť - Záver

1. Závety opakovanej analýzy veľkoobchodného trhu č. 9.....str. 19
2. Navrhované povinnosti.....str. 20

Bratislava, 23. október 2008

I. Časť – Úvod

1. Povinnosti Telekomunikačného úradu SR vyplývajúce zo zákona

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky, odbor ekonomickej regulácie (ďalej len „úrad“) určil zoznam relevantných trhov v Slovenskej republike rozhodnutím zo dňa 28. januára 2004 v znení neskorších rozhodnutí. Veľkoobchodný relevantný trh č. 9 je definovaný ako trh služby ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, ktorá spočíva v prenose volania smerovaného ku koncovému užívateľovi mobilnej telefónnej služby z bodu prepojenia medzi mobilnými sieťami, alebo medzi mobilnou sieťou a pevnou sieťou do koncového bodu v mobilnej telefónnej sieti určeného špecifickou sieťovou adresou (ďalej len „veľkoobchodný trh č. 9“). Z geografického hľadiska je relevantným trhom celé územie Slovenskej republiky.

Úrad pred stanovením postupu, určením úloh a cieľov opakovanej analýzy veľkoobchodného trhu č. 9 stručne zhrnul povinnosti úradu v rámci súťaže a regulácie v oblasti elektronických komunikácií na území Slovenskej republiky vyplývajúce mu zo zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o elektronických komunikáciách“).

Podľa § 1 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách tento zákon upravuje podmienky na poskytovanie elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb, podmienky na používanie rádiových zariadení, štátnu reguláciu elektronických komunikácií (ďalej len „regulácia“), práva a povinnosti podnikov a užívateľov elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb, ochranu týchto sietí a služieb, efektívne využívanie frekvenčného spektra a čísel, oprávnenia a povinnosti k cudzím nehnuteľnostiam, ochranu súkromia a údajov a pôsobnosť orgánov štátnej správy v elektronických komunikáciách.

Podľa § 1 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách účelom zákona je vytvoriť podmienky na rozvoj konkurencie v oblasti elektronických komunikácií na území Slovenskej republiky a odstrániť prekážky brániace jej rozvoju, vytvoriť podmienky na zriaďovanie a rozvoj transeurópskych elektronických komunikačných sietí a prevádzkyschopnosť celoeurópskych služieb, dosiahnuť efektívnu hospodársku súťaž (ďalej len "súťaž") pri poskytovaní elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb založenú na princípe technologickej neutrality a podporiť záujmy užívateľov elektronických komunikačných služieb.

Podľa § 1 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách sa týmto zákonom preberajú právne akty Európskych spoločenstiev uvedené v prílohe č. 1 zákona o elektronických komunikáciách.

Podľa § 6 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách úrad je národný regulátor a cenový orgán v oblasti elektronických komunikácií, ktorý podľa tohto zákona:

- a) vykonáva reguláciu,
- d) chráni záujmy koncových užívateľov s ohľadom na kvalitu a ceny služieb,
- e) plní povinnosti podporujúce súťaž, rozvoj spoločného trhu Európskej únie, záujmy všetkých osôb členských štátov Európskej únie na území Slovenskej republiky, prístup k sieťam, prevádzkyschopnosť sietí a služieb a chráni slobodu výberu prevádzkovateľa s uplatnením technických noriem.

Podľa § 10 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách úrad pred začatím konania konzultuje svoj návrh opatrenia vo veci, ktorá bude mať významný dosah na relevantný trh, poskytne dotknutým stranám najmenej jeden mesiac na vyjadrenie odo dňa jeho zverejnenia. Úrad v návrhu uvedie najmä definíciu trhu, zistenia týkajúce sa významného vplyvu na relevantnom trhu spolu s označením podniku s významným vplyvom na tomto trhu, uloženie, ponechanie, zmenenie, doplnenie alebo zrušenie povinností podľa § 18 až 24 a § 27 a odôvodnenie uvedených skutočností. Úrad zohľadní v čo najväčšej možnej miere stanovisko dotknutého podniku.

Podľa § 11 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách úrad pri regulácii prihliada na odporúčania a usmernenia Európskej komisie vrátane technických noriem a technických špecifikácií pre siete a služby, ktorých zoznam zverejňuje Európska komisia. Pri regulácii musí zohľadňovať technologickú neutralitu regulácie, ktorá neukladá ani nediskriminuje používanie konkrétneho typu technológie.

Podľa § 11 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách úrad pri regulácii zabezpečuje, aby nedochádzalo k narušovaniu alebo obmedzovaniu súťaže a diskriminácii podnikov, podporuje efektívne investície do kvalitnej a modernej infraštruktúry, dbá na zachovanie celistvosti a bezpečnosti verejných sietí.

Podľa § 16 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách úrad najmenej raz za dva roky analyzuje relevantné trhy. Ak úrad určil významný podnik na trhu podľa § 17, lehota na analýzu relevantných trhov plynie odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia úradu o určení významného podniku. Ak úrad neurčil významný podnik na trhu podľa § 17, lehota plynie odo dňa ukončenia analýzy trhu. Cieľom analýzy je zistiť, či na relevantnom trhu je efektívna súťaž a či nápravné opatrenia podľa osobitných predpisov alebo právne záväzných aktov Európskych spoločenstiev alebo Európskej únie v oblasti súťažného práva pri poskytovaní sietí a služieb sú dostatočné na jej zabezpečenie.

Efektívnou súťažou je podľa § 16 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách taký stav, pri ktorom ani jeden podnik pôsobiaci na príslušnom relevantnom trhu nemá významný vplyv. Významný vplyv na relevantnom trhu podľa § 16 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách má podnik, ktorý sám alebo spoločne s inými podnikmi má na tomto trhu také postavenie, že nie je vystavený efektívnej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov (ďalej len "významný podnik").

Podľa § 17 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách ak úrad na základe analýzy podľa § 16 zistí, že na určitom relevantnom trhu nie je efektívna súťaž, po skončení konzultácií podľa § 10 určí rozhodnutím významný podnik a zároveň mu v tomto rozhodnutí uloží aspoň jednu povinnosť podľa § 18 až 24 a § 27. Tieto povinnosti musia vychádzať zo zisteného stavu a musia byť oprávnené a primerané účelu a princípom regulácie, ktorými sú podpora efektívnej súťaže a rozvoj vnútorného trhu. Ak je na tomto trhu určený významný podnik, úrad mu existujúce povinnosti ponechá, zmení alebo doplní.

Podľa § 17 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách ak úrad na základe analýzy trhu zistí, že na príslušnom relevantnom trhu je efektívna súťaž, nesmie uložiť alebo ponechať v platnosti povinnosti podľa § 18 až 24 a § 27. Existujúce povinnosti úrad zruší v rozhodnutí, ktorým sa zrušuje určenie podniku za významný podnik, a v primeranej lehote vopred upovedomí strany dotknuté zrušením týchto povinností.

Podľa § 17 ods. 5 zákona o elektronických komunikáciách konzultácie (§ 10) o analýze relevantného trhu v súvislosti s ukladaním povinností, zmenou alebo zrušením povinností podľa § 18 až 24 a § 27 sa týkajú podniku, ktorému sa tieto povinnosti ukladajú, menia alebo zrušujú a iných osôb, ktorých práva a povinnosti môžu byť dotknuté.

Úrad pri opakovanej analýze predmetného relevantného trhu vychádzal okrem zákona o elektronických komunikáciách aj zo znenia zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona SNR č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane hospodárskej súťaže“).

V záujme zistenia skutočného stavu na predmetnom veľkoobchodnom trhu č. 9 úrad požiadal spoločnosť Orange Slovensko, a.s. so sídlom Prievozská 6/A, 821 09 Bratislava, IČO 35 697 270 (ďalej len „spoločnosť Orange Slovensko“), spoločnosť Telefónica O2 Slovakia, s.r.o. so sídlom Einsteinova 24, 851 01 Bratislava, IČO 35 848 863 (ďalej len „spoločnosť Telefónica O2 Slovakia“) a spoločnosť T-Mobile Slovensko, a.s. so sídlom Vajnorská 100/A, 831 03 Bratislava, IČO 35 705 019 (ďalej len „spoločnosť T-Mobile Slovensko“) o predloženie podkladov, poskytnutie informácií a vyjadrení týkajúcich sa analýzy veľkoobchodného trhu č. 9.

Uvedeným spoločnostiam úrad písomne oznámil, že v zmysle § 16 zákona o elektronických komunikáciách vykoná analýzu veľkoobchodného trhu č. 9 a súčasne ich požiadal o doručenie údajov pre aktualizáciu údajovej databázy a pre analýzu veľkoobchodného trhu č. 9.

Následne úrad podľa § 16 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách pristúpil k vykonaniu analýzy na veľkoobchodnom trhu č. 9.

2. Definovanie relevantného trhu a predmet analýzy

Podľa § 3 ods. 3 a 4 zákona o ochrane hospodárskej súťaže relevantným trhom je priestorový a časový súbeh ponuky a dopytu takých tovarov, ktoré sú na uspokojenie určitých potrieb z hľadiska užívateľa zhodné alebo vzájomne zastupiteľné. Tovarový relevantný trh zahŕňa zhodné alebo vzájomne zastupiteľné tovary schopné uspokojiť určitú potrebu užívateľov.

Veľkoobchodný trh č. 9 je definovaný ako trh služby ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, ktorá spočíva v prenose volania smerovaného ku koncovému užívateľovi mobilnej telefónnej služby z bodu prepojenia medzi mobilnými sieťami, alebo medzi mobilnou sieťou a pevnou sieťou do koncového bodu v mobilnej telefónnej sieti určeného špecifickou sieťovou adresou. Podľa § 5 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách je volanie elektronické komunikačné spojenie zostavené prostredníctvom verejnej telefónnej služby, ktoré umožňuje obojsmernú komunikáciu v reálnom čase.

Služba ukončenia volania poskytovaná na veľkoobchodnej úrovni zahŕňa všetky ukončené volania na čísla v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, s vylúčením medzinárodnej a tranzitnej prevádzky a dátových služieb.

Podľa § 3 ods. 5 zákona o hospodárskej súťaži sú vzájomne zastupiteľné tovary zastupiteľné najmä z hľadiska ich fyzikálnych a technických charakteristík, ceny a účelu použitia.

Úrad skúmal dané vymedzenie trhu z hľadiska zastupiteľnosti na strane dopytu i ponuky a skonštatoval, že **neexistuje žiadna zastupiteľná služba k ukončeniu volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach**, pretože pri poskytovaní tejto služby je vždy príslušné volanie ukončené v konkrétnom koncovom bode mobilnej telefónnej siete určenom špecifickou sieťovou adresou a nie je ho možné z pohľadu zastupiteľnosti ukončiť v inom koncovom bode siete v inej sieti na inej špecifickej sieťovej adrese. **Službu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach môže poskytovať výhradne iba ten podnik, do siete ktorého je pripojený volaný účastník.**

Priestorový relevantný trh (geografický trh) je vymedzený územím, na ktorom dotknuté subjekty vystupujú na strane ponuky a dopytu danej služby, pričom súťažné podmienky sú také homogénne, že toto územie môže byť odčlenené od ostatných území s odlišnými súťažnými podmienkami. Pri priestorovom vymedzovaní trhu úrad zohľadňuje národný trh, ktorým je z geografického hľadiska celé územie Slovenskej republiky.

Následne úrad podľa § 16 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách pristúpil k vykonaniu opakovanej analýzy veľkoobchodného trhu č. 9.

Podľa § 16 ods. 1 až 3 zákona o elektronických komunikáciách bolo cieľom analýzy zistiť, či na veľkoobchodnom trhu č. 9 je efektívna súťaž, či nápravné opatrenia podľa osobitných predpisov sú dostatočné na jej zabezpečenie a či pôsobí na veľkoobchodnom trhu č. 9 taký podnik, ktorý sám alebo spoločne s inými podnikmi má na predmetnom trhu také postavenie, že nie je vystavený efektívnej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov.

Predmetom opakovanej analýzy bolo:

1. identifikovať podniky, ktoré pôsobia na veľkoobchodnom trhu č. 9,
2. posúdiť a vyhodnotiť reálny stav súťaže na veľkoobchodnom trhu č. 9,
3. určiť významný podnik a na základe zistení významným podnikom navrhnúť aspoň jednu povinnosť podľa § 18 až 24 a § 27 zákona o elektronických komunikáciách. Ak je na tomto trhu už určený významný podnik, úrad mu existujúce povinnosti podľa § 17 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách ponechá, zmení alebo doplní.

II. Časť - Analýza

1. Identifikovanie podnikov pôsobiacich na veľkoobchodnom trhu č. 9

Na základe licencií, ktoré 28. júla 2000 a 28. júna 2002 úrad udelil spoločnosti EuroTel Bratislava a.s. (spoločnosť od 02.05.2005 zmenila obchodné meno na T-Mobile Slovensko, a.s.), je táto spoločnosť oprávnená vykonávať na území Slovenskej republiky v súlade s podmienkami týchto licencií zriaďovanie a prevádzkovanie verejných mobilných telekomunikačných sietí (vrátane siete tretej generácie, ktorá vyhovuje normám UMTS) na pridelených frekvenciách, poskytovanie verejnej mobilnej telefónnej služby prostredníctvom verejných mobilných telekomunikačných sietí, oprávnenie zriaďovať a prevádzkovať verejnú dátovú sieť s komutáciou paketov, poskytovať plný rozsah verejných dátových a multimedialných služieb prostredníctvom verejných telekomunikačných sietí ai. V analyzovanom období poskytovala T-Mobile Slovensko hlasové služby nielen v pásmach GSM 900/1800 MHz, v pásme UMTS, ale ešte aj prostredníctvom analógovej siete NMT 450 MHz.

Na základe licencií, ktoré úrad udelil 22. augusta 2000 spoločnosti Globtel GSM, a.s (spoločnosť od 08.03.2002 zmenila obchodné meno na Orange Slovensko, a.s.), a 28. júna 2002 spoločnosti Orange Slovensko je táto spoločnosť oprávnená prevádzkovať sieť a poskytovať služby na území Slovenskej republiky v súlade s podmienkami týchto licencií v rovnakom rozsahu ako spoločnosť T-Mobile Slovensko, okrem prevádzkovania siete NMT. V analyzovanom období poskytovala spoločnosť Orange Slovensko hlasové služby v pásmach GSM 900/1800 MHz a v pásme UMTS.

Rozhodnutím úradu číslo 5701/10/06 zo dňa 25.08.2006 vydal úrad individuálne povolenie (právoplatnosť nadobudlo 07.09.2006) spoločnosti Telefónica O2 Slovakia na pridelenie frekvencií v pásmach GSM 900/1800 MHz, v pásme UMTS a FS 28/29 GHz. Frekvencie boli určené na zriadenie a prevádzkovanie verejnej mobilnej siete a na poskytovanie verejnej mobilnej telefónnej služby, dátových a multimedialných služieb.

Úrad vyhlásil 31.3.2008 výberové konanie na 4. mobilného operátora, ktoré sa týkalo bloku frekvencií vo frekvenčnom pásme 872-876 MHz / 917-921 MHz, ktorý je určený na prevádzkovanie celoplošnej mobilnej siete pre širokopásmovú digitálnu technológiu a poskytovanie verejne dostupnej elektronickej komunikačnej služby, ktorá znamená rozšírenie ponuky vysokorýchlostného mobilného prístupu do internetu. Spoločnosť Orange sa stala víťazom tohto výberového konania, čím môže prostredníctvom novej siete prispieť k rozšíreniu ponuky služieb a k zvýšeniu penetrácie širokopásmového prístupu k internetu. Na využívanie tohto pásma sa používa technológia CDMA.

Na základe prvého kola analýzy bolo zistené, že na veľkoobchodnom trhu č. 9 nie je efektívna súťaž a spoločnosti T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko majú na veľkoobchodnom trhu č. 9 významný vplyv a také postavenie, že nie sú vystavené efektívnej súťaži a ekonomický vplyv im v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov a z toho dôvodu im boli na veľkoobchodnom trhu č. 9 uložené rozhodnutiami úradu č. 514/14/2005 a č. 515/14/2005 zo dňa 07.07.2005 a rozhodnutiami o rozklade č. 59/01/2006 a č. 60/01/2006 zo dňa 10.07.2006 nasledujúce povinnosti: povinnosť transparentnosti prístupu podľa § 18 zákona o elektronických komunikáciách, povinnosť nediskriminácie prístupu podľa § 19 zákona o elektronických komunikáciách, povinnosť viesť oddelenú evidenciu podľa § 20 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách a povinnosť včas a za primeraných a objektívnych podmienok splniť odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť o používanie určitých prvkov siete a pridružených prostriedkov a o prepojenie sietí podľa § 21 zákona o elektronických komunikáciách.

V záujme zistenia skutočného stavu na veľkoobchodnom trhu č. 9 úrad v rámci opakovanej analýzy oslovil všetky podniky, ktoré disponujú verejnou mobilnou telefónnou sieťou a pôsobia na predmetnom trhu.

2. Vyhodnotenie kritérií pre posúdenie významného podniku

Významný vplyv podľa § 16 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách na relevantnom trhu má podnik, ktorý sám alebo spoločne s inými podnikmi má na tomto trhu také postavenie, že nie je vystavený efektívnej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov.

Úrad podľa § 16 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách pri posudzovaní, či ide o významný podnik, vyhodnocuje kritériá týkajúce sa príslušného analyzovaného relevantného trhu. Pri analýze veľkoobchodného trhu č. 9 úrad vyhodnotil nasledujúce kritériá:

- a) veľkosť podniku vo vzťahu k relevantnému trhu, ako aj zmeny jeho relatívnej podielovej pozície v časovom priebehu,
- b) ovládanie unikátneho zariadenia, rozsah obmedzení vstupu na relevantný trh a z toho vyplývajúca miera efektívnej súťaže,
- c) existencia technologicky podmienených výhod,
- d) zodpovedajúca vyjednávacía sila na strane dopytu,
- g) úspory z rozsahu,
- k) existencia potenciálnej konkurencie,
- l) prekážky vstupu na trh,
- m) súčasný stav súťaže.

Kritérium § 16 ods. 4 písm. a) zákona o elektronických komunikáciách - veľkosť podniku vo vzťahu k relevantnému trhu, ako aj zmeny jeho relatívnej podielovej pozície v časovom priebehu

Službu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach môže poskytovať výhradne iba ten podnik, do siete ktorého je pripojený volaný účastník. V podmienkach Slovenskej republiky to znamená, že službu ukončenia volania v sieti spoločnosti Orange Slovensko môže poskytnúť výhradne spoločnosť Orange Slovensko, službu ukončenia volania v sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia môže poskytnúť výhradne spoločnosť Telefónica O2 Slovakia a službu ukončenia volania v sieti spoločnosti T-Mobile Slovensko môže poskytnúť výhradne spoločnosť T-Mobile Slovensko. Ak koncový užívateľ (bez ohľadu na to, či ide o volanie z pevnej alebo mobilnej verejnej telefónnej siete) uskutočňuje volanie s cieľom dovolať sa účastníkovi v sieti spoločnosti Orange Slovensko, musí mať podnik, v ktorého sieti zostavuje koncový užívateľ volanie, prístup k službe ukončenia volania v sieti spoločnosti Orange Slovensko, čiže musí byť prepojený so sieťou spoločnosti Orange Slovensko. To isté platí aj pre spoločnosti T-Mobile Slovensko a Telefónica O2 Slovakia.

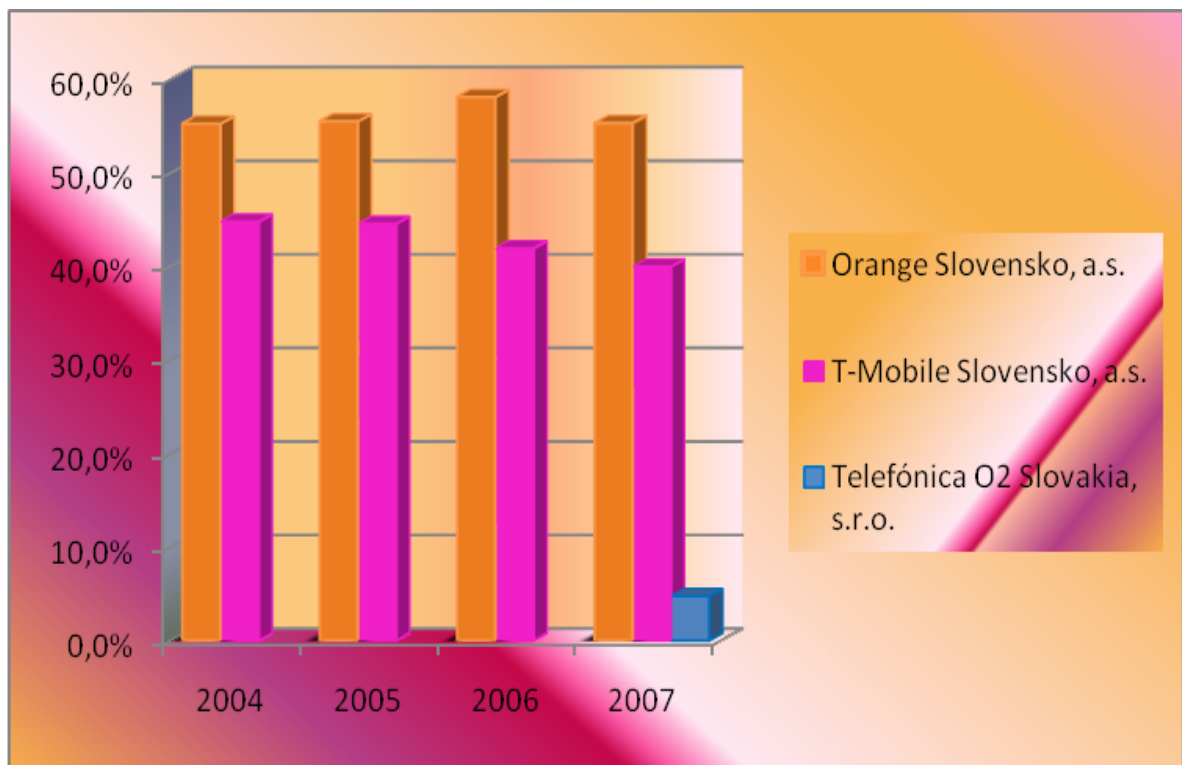
Každý poskytovateľ služieb na relevantnom trhu ukončenia volaní v jednotlivých verejných mobilných sieťach má **100% trhovú podiel vo svojej vlastnej sieti**. K 31.12.2007 mala spoločnosť Orange Slovensko 100% podiel na trhu ukončenia volania

vo vlastnej sieti, spoločnosť Telefónica O2 Slovakia mala tiež 100% podiel na trhu ukončenia volania vo vlastnej sieti a rovnako spoločnosť T-Mobile Slovensko mala 100% podiel na trhu ukončenia volania vo vlastnej sieti.

Úrad analyzoval aj **veľkosť podielu** ukončenia volaní **vo všetkých verejných** mobilných telefónnych sieťach vyjadrený počtom aktívnych zákazníkov, počtom terminovaných minút a aj výškou dosiahnutých výnosov za ukončovanie volaní v mobilnej verejnej telefónnej sieti v sledovanom období.

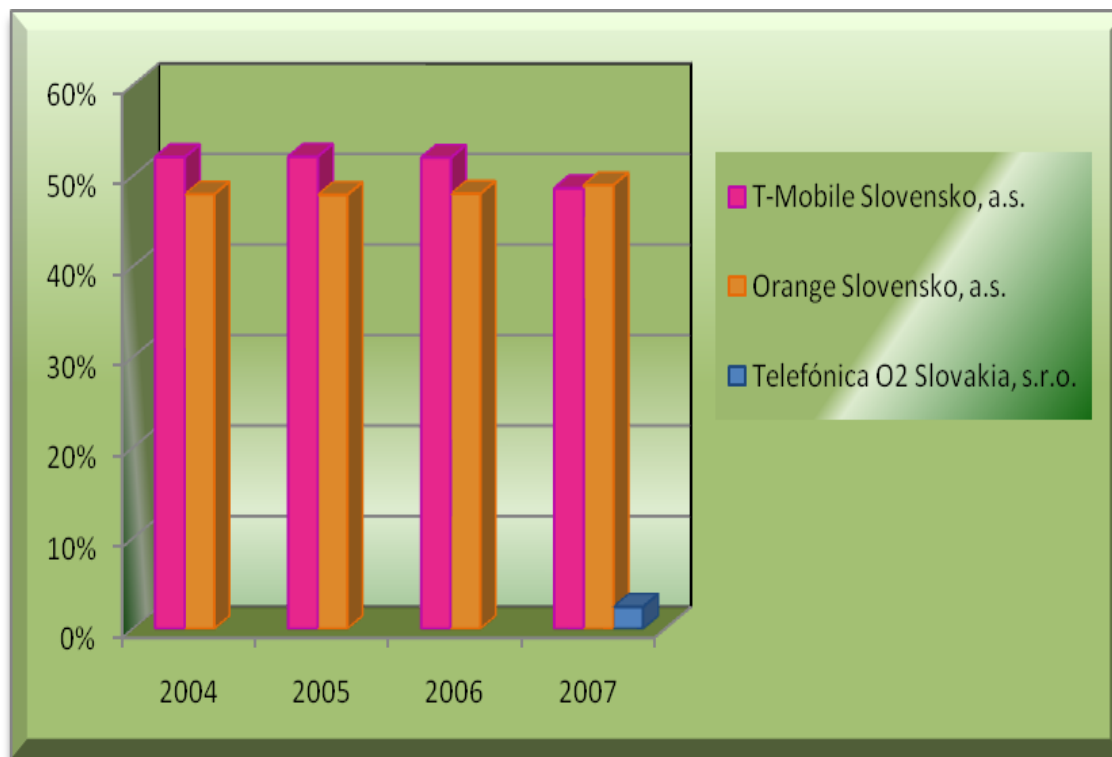
Graf č. 01: Vývoj trhových podielov podľa počtu aktívnych zákazníkov

Graf č. 01 znázorňuje vývoj trhových podielov podľa počtu aktívnych zákazníkov od 31.12.2004 do 31.12.2007. Do februára 2007 pôsobili na trhu iba dve spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko, pričom trhovú podiel spoločnosti T-Mobile Slovensko podľa počtu aktívnych zákazníkov sa pohyboval od 44,8% k 31.12.2004 do 41,9% k 31.12.2006. Trhovú podiel spoločnosti Orange Slovensko podľa počtu aktívnych zákazníkov sa pohyboval od 52,2% k 31.12.2004 do 58,1% k 31.12.2006. Od roku 2007 na veľkoobchodnom trhu č. 9 pôsobí aj spoločnosť Telefónica O2 Slovakia, ktorá mala na konci minulého roka trhovú podiel podľa počtu aktívnych zákazníkov 4,7%, pričom jej konkurenti na trhu zaznamenali k 31.12.2007 mierne poklesy trhových podielov. Spoločnosť Orange Slovensko klesla na 55,3% a spoločnosť T-Mobile Slovensko klesla na 40,0%. Podľa kritéria aktívnych užívateľov má spoločnosť Telefónica O2 Slovakia ako

nový hráč na predmetnom trhu výrazne nižší trhový podiel, pričom sa očakáva jej postupný rast.

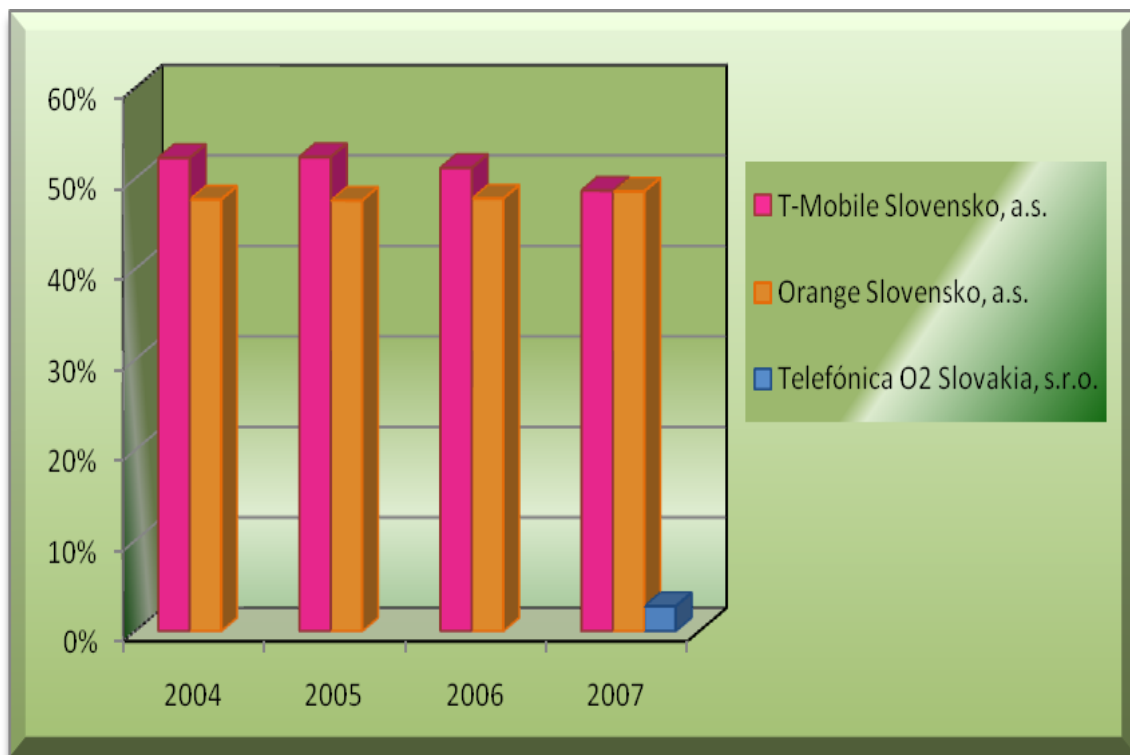
Graf . 02: Vývoj trhového podielu podľa počtu terminovaných minút

Graf č. 02 znazornuje vývoj trhových podielov podľa počtu terminovaných minút od roku 2004 do konca roka 2007. Za celé toto sledované obdobie, dokonca ani po vstupe tretieho mobilného operátora na trh, nepoklesol trhový podiel vypoitany na základe počtu terminovaných minút spoločnosti Orange Slovensko a ani spoločnosti T-Mobile Slovensko pod úroveň 47%. Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia mala ku koncu roka 2007 trhový podiel vypoitany na základe terminovaných minút len necelé 2,4%, o je v porovnaní s oboma väčšími operátormi 20 násobne menší podiel. Spoločnosť T-Mobile Slovensko dosiahla ku koncu roka 2007 48,6% a spoločnosť Orange Slovensko 49% trhový podiel vypoitany na základe počtu terminovaných minút.

Graf č. 03 znazornuje vývoj trhových podielov podľa počtu dosiahnutých výnosov za ukončovanie volaní v mobilnej verejnej telefónnej sieti od roku 2004 do konca 2007. Za celé toto sledované obdobie do roku 2006 si spoločnosť T-Mobile Slovensko udrovala trhový podiel stabilne v rozpätí 52,2% – 52,4% a spoločnosť Orange Slovensko v rozpätí 47,6% – 47,8%. Až v roku 2007 nástupom novej spoločnosti Telefónica O2 Slovakia sa obom jej konkurentom trhové podiely takmer vyrovnali, keď k 31.12.2007 mala spoločnosť T-Mobile Slovensko 48,7% a spoločnosť Orange Slovensko 48,6%. Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia mala k 31.12.2007 iba 2,7% trhový podiel, o je v porovnaní s oboma väčšími operátormi 18 násobne menej.

Graf č. 03: Vývoj trhového podielu podľa výšky výnosov za ukončovanie volaní v mobilnej verejnej telefónnej sieti

Každý poskytovateľ služieb na relevantnom trhu ukončenia volaní v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach má 100% trhový podiel vo svojej vlastnej sieti.

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia však dosahuje v porovnaní so svojou konkurenciou vo všetkých sledovaných ukazovateľoch výrazne nižšie (až 18-20 násobne menšie) trhové podiely vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach spolu.

Kritérium § 16 ods. 4 písm. b) zákona o elektronických komunikáciách - ovládanie unikátneho zariadenia, rozsah obmedzení vstupu na relevantný trh a z toho vyplývajúca miera efektívnej súťaže

Zákon o ochrane hospodárskej súťaže v § 8 ods. 3 definuje unikátne zariadenie ako zariadenie, infraštruktúru alebo jej časť, miesto alebo právo, ktorých vybudovanie, alebo nadobudnutie iným podnikateľom nie je objektívne možné a bez prístupu ku ktorému, alebo bez uplatnenia ktorého by došlo, alebo mohlo dôjsť k obmedzeniu súťaže na príslušnom relevantnom trhu.

Verejná mobilná telekomunikačná sieť spolu s pridelenými frekvenciami a pridelenými číslami z číselnej množiny národného číslovacieho plánu spĺňa znaky unikátneho zariadenia, nakoľko:

- Celý rozsah práv a povinností k prideleným číslam z číselnej množiny a k prideleným frekvenciám majú výlučne spoločnosti Orange Slovensko, Telefónica O2 Slovakia a T-Mobile Slovensko, ktoré sú vlastníkami, správcami, prevádzkovateľmi a potenciálnymi prenajímateľmi verejnej mobilnej telefónnej siete.
- Vybudovanie alebo nadobudnutie vlastnej verejnej mobilnej telefónnej siete iným podnikom nie je objektívne možné, keďže nie je možné pridelit' voľné frekvencie pre ďalšieho mobilného operátora, pretože boli rozdelené medzi už existujúcich operátorov.
- Bez prístupu do verejnej mobilnej telefónnej siete by došlo k obmedzeniu súťaže na príslušnom relevantnom trhu.

Poskytovateľ mobilných telefónnych služieb na to, aby mohol užívateľom poskytovať služby, potrebuje infraštruktúru a súvisiace technológie, ktoré sú z hľadiska súťažného práva definované ako unikátne zariadenie.

Poskytovateľ prenos hlasu, dát či pripojenie do internetu prostredníctvom verejnej mobilnej telefónnej siete v Slovenskej republike môžu iba spoločnosti Orange Slovensko, Telefónica O2 Slovakia a T-Mobile Slovensko, nakoľko v Slovenskej republike majú iba tieto spoločnosti pridelené frekvencie, na základe čoho vlastnia a prevádzkujú verejnú mobilnú telefónnu sieť. Na veľkoobchodnom trhu č. 9 teda pôsobia len tieto 3 podniky.

Na základe vyššie uvedených skutočností úrad dospel k záveru, že spoločnosti Orange Slovensko, Telefónica O2 Slovakia a T-Mobile Slovensko sú podniky ovládajúce unikátne zariadenie.

Kritérium § 16 ods. 4 písm. c) zákona o elektronických komunikáciách - existencia technologicky podmienených výhod

Úrad zastáva názor, že technologicky podmienené výhody spoločností Orange Slovensko, Telefónica O2 Slovakia a T-Mobile Slovensko na predmetnom veľkoobchodnom trhu vyplývajú z vlastníctva, správcovstva a prevádzkovania unikátneho zariadenia - verejnej mobilnej telefónnej siete na pridelených frekvenciách. Existujúca verejná mobilná telefónna sieť prevádzkovaná spoločnosťami Orange Slovensko, Telefónica O2 Slovakia a T-Mobile Slovensko predstavuje technologickú výhodu.

Úrad konštatuje, že spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko pôsobia na predmetnom trhu dlhodobo a dosiahli vysoké percento pokrytia obyvateľstva a územia Slovenskej republiky signálom siete GSM či UMTS, zatiaľ čo spoločnosť Telefónica O2 Slovakia je v miernej nevýhode, lebo naďalej iba buduje svoju sieť a postupne zvyšuje svoje pokrytie územia i obyvateľstva. Samotná spoločnosť Telefónica O2 Slovakia vo svojom stanovisku uviedla, že je voči spoločnostiam T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko v nevýhode, pokiaľ ide o časový faktor pri budovaní rádiových častí, čo ju stavia do dočasne nevýhodnejšieho postavenia voči konkurentom.

Ani jedna z vyššie uvedených spoločností na predmetnom relevantnom trhu nedisponuje takou trvalou technologickou výhodou, ktorá by jej zabezpečovala výraznú trvalú konkurenčnú výhodu.

Kritérium § 16 ods. 4 písm. d) zákona o elektronických komunikáciách - zodpovedajúca vyjednávací sila na strane dopytu

Vyjednávaciu pozíciu podnikov pôsobiacich na predmetnom trhu pri rokovaniach o podmienkach prepojenia (alebo výške terminačných poplatkov) ovplyvňuje ich postavenie podľa počtu aktívnych zákazníkov a množstva ukončených minút vo všetkých mobilných telefónnych sieťach spolu. Aj spoločnosť Orange Slovensko aj spoločnosť T-Mobile Slovensko disponujú dostatočne vysokou vyjednávacou silou, pričom vyjednávací sila spoločnosti Telefónica O2 Slovakia je obmedzená vzhľadom na jej malé trhové podiely.

Vyjednávaciu silu porovnateľnú so spoločnosťami T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko z hľadiska trhových podielov má najväčší pevný slovenský operátor spoločnosť Slovak Telekom, a.s., pričom terminačné poplatky do všetkých mobilných sietí sú pre spoločnosť Slovak Telekom na tej istej úrovni ako majú mobilní operátori medzi sebou.

Vyjednávací sila ostatných spoločností pôsobiacich na trhu verejnej telefónnej služby je vzhľadom na počet ich účastníkov zanedbateľná.

Z uvedeného vyplýva, že mobilní operátori s veľkým počtom koncových užívateľov (spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko) majú väčšiu vyjednávaciu silu ako alternatívni pevní operátori, prípadne spoločnosť Telefónica O2 Slovakia, ktorá vstúpila na trh minulý rok (a ešte výrazne zaostáva za svojou konkurenciou v počte svojich zákazníkov, terminovaných minút a aj výnosov).

Kritérium § 16 ods. 4 písm. g) zákona o elektronických - komunikáciách úspory z rozsahu

Úspory z rozsahu predstavujú zníženie jednotkových nákladov v dôsledku vysokého objemu produkcie. Využívanie úspor z rozsahu je príznačné pre sektor elektronických komunikácií. Vysoké investičné náklady súvisiace so zriadením a prevádzkovaním verejných mobilných sietí sa rozpočítavajú na príslušný objem prenesenej prevádzky. Pozitívny dopad úspor z rozsahu sa prejavuje tým, že s rastúcou prevádzkou siete sa znižujú jednotkové náklady a až do chvíle, kedy je potrebné ďalšie rozšírenie siete.

Efektívne rozšírenie siete je také, pri ktorom nenastane nárast jednotkových nákladov. Vzhľadom na objem prevádzky spoločností Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko, berúc do úvahy hospodárske výsledky všetkých troch spoločností na trhu (vrátane spoločnosti Telefónica O2 Slovakia) úrad konštatuje, že spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko dosahujú úspory z rozsahu pri poskytovaní verejnej

mobilnej telefónnej služby v omnoho väčšom rozsahu, ako spoločnosť Telefónica O2 Slovakia, pretože dosahujú až 20 násobne vyšší objem prevádzky ako spoločnosť Telefónica O2 Slovakia (pozri graf. č. 02).

Kritérium § 16 ods. 4 písm. k) zákona o elektronických komunikáciách - existencia potenciálnej konkurencie

Vzhľadom na charakter trhu, kde službu ukončenia volania môže poskytovať výlučne ten podnik, v ktorého sieti je volaný účastník pripojený a vzhľadom k tomu, že vstup ďalšieho mobilného operátora z dôvodu potreby pridelených frekvencií ako obmedzeného zdroja je nepravdepodobný úrad skonštatoval, že na trhu ukončovania volaní v sieti spoločností Orange Slovensko, Telefónica O2 Slovakia a T-Mobile Slovensko neexistuje potenciálna konkurencia a tak nemá vplyv na správanie týchto spoločností.

Kritérium § 16 ods. 4 písm. l) zákona o elektronických komunikáciách - prekážky vstupu na relevantný trh

Prekážky vstupu ďalšieho prevádzkovateľa mobilnej verejnej telefónnej siete na predmetný relevantný trh úrad rozčlenil podľa jednotlivých kategórií na:

Strategické bariéry:

- najväčšou bariérou vstupu na predmetný trh je využitie frekvenčného spektra, ktoré je obmedzené a vstup ďalšieho operátora na predmetný trh je tým limitovaný. V pásme GSM 900 MHz a ani v pásme pre UMTS 2,1 GHz nie je možné prideliť voľné frekvencie pre ďalšieho mobilného operátora, pretože boli rozdelené medzi operátorov existujúcich. Vzhľadom na implementáciu rozhodnutia 2008/249/EC o MCA (mobile communications on board aircraft) je možné očakávať problémy s pridelením frekvencií aj vo frekvenčnom pásme GSM 1800 MHz.
- získanie administratívneho povolenia na poskytovanie služieb v mobilnej verejnej telefónnej sieti,
- veľmi silná pozícia dvoch etablovaných mobilných operátorov na trhu a od februára 2007 aj vstup tretieho mobilného operátora,
- zotrvačnosť zákazníkov pri zmene mobilného operátora,
- penetrácia trhu.

Ekonomické bariéry:

- jednorázový poplatok za právo používať pridelené frekvencie,
- vysoké kapitálové investície na zriadenie verejnej mobilnej telefónnej siete a súvisiace technológie,
- investičná náročnosť spojená s veľkým rizikom súvisiacim s návratnosťou investícií,
- vysoké počiatkové náklady na získanie zákazníkov (reklama, cenovo zaujímavejšie a nové druhy služieb atď.).

Časové bariéry:

- časovo náročné zriadenie verejnej mobilnej telefónnej siete,
- krátkosť času pre vstup a stabilizáciu nového podniku na trhu,
- krátkosť času na získanie významného počtu zákazníkov vzhľadom na návratnosť investícií a dosiahnutie konkurencieschopnosti,
- návratnosť investícií predlžuje uvedenie nových služieb s vyššou kvalitou a nižšími cenami.

Technické bariéry:

- prístup k unikátnemu zariadeniu,
- dynamika technologického vývoja a prudké zmeny v sektore elektronických komunikácií,
- zriadenie verejných mobilných telefónnych sietí.

Vzhľadom na vyššie uvedené úrad dospel k záveru, že existujúce bariéry predstavujú významné prekážky pre vstup na predmetný veľkoobchodný trh. Vzhľadom k tomu, že úrad neplánuje vyhlásenie výberového konania na ďalšieho mobilného operátora, pretože nedisponuje voľnými frekvenciami, ktoré by mu mohol prideliť, vstup ďalšieho mobilného operátora na predmetný trh v blízkej budúcnosti nie je možný.

Kritérium § 16 ods. 4 písm. m) zákona o elektronických komunikáciách - súčasný stav súťaže

Vo februári 2007 začala na predmetnom trhu prevádzku spoločnosť Telefónica O2 Slovakia a ako nový hráč na trhu bez vybudovanej vlastnej mobilnej komunikačnej siete uzavrela dohodu o národnom roamingu so spoločnosťou T-Mobile Slovensko. Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia je v súčasnosti vo fáze budovania si svojej celoplošnej siete.

Každý poskytovateľ služieb na relevantnom trhu ukončenia volaní v jednotlivých verejných mobilných sieťach má 100% trhový podiel vo svojej vlastnej sieti. K 31.12.2007 mala spoločnosť Orange Slovensko 100% podiel na trhu ukončenia volania vo vlastnej sieti, spoločnosť Telefónica O2 Slovakia mala tiež 100% podiel na trhu ukončenia volania vo vlastnej sieti a rovnako spoločnosť T-Mobile Slovensko mala 100% podiel na trhu ukončenia volania vo vlastnej sieti.

Na veľkoobchodnom trhu č. 9 v súčasnosti pôsobia 3 spoločnosti s trhovými podielmi vo všetkých verejných mobilných sieťach vypočítanými na základe počtu aktívnych zákazníkov k 31.12.2007: spoločnosť Orange Slovensko 55%, spoločnosť T-Mobile Slovensko 40% a spoločnosť Telefónica O2 Slovakia 5%. Trhový podiel podľa počtu terminovaných minút zase predstavuje 49% pre spoločnosť Orange Slovensko, 48,6% pre spoločnosť T-Mobile Slovensko a 2,4% pre spoločnosť Telefónica O2 Slovakia. Trhový podiel vypočítaný podľa výnosov bol vo výške 48,6% u spoločnosti Orange Slovensko, 48,7% u spoločnosti T-Mobile Slovensko a 2,7% u spoločnosti Telefónica O2 Slovakia.

Celkový počet zákazníkov, ktorí využívajú verejné mobilné telefónne siete v Slovenskej republike každoročne stúpa. K 31.12.2006 bola penetrácia 85,6% k 30.04.2007 sa zvýšila na 103,9%, pričom k 31.12.2007 mierne poklesla na 101,6%. Malý pokles penetrácie bol spôsobený zmenou metodológie určenia počtu aktívnych zákazníkov. Za aktívneho zákazníka sa podľa novej metodiky považuje zákazník fakturovaných služieb alebo zákazník predplatených služieb, ktorý na svojej SIM karte za posledné tri mesiace uskutočnil najmenej jednu aktívnu operáciu.

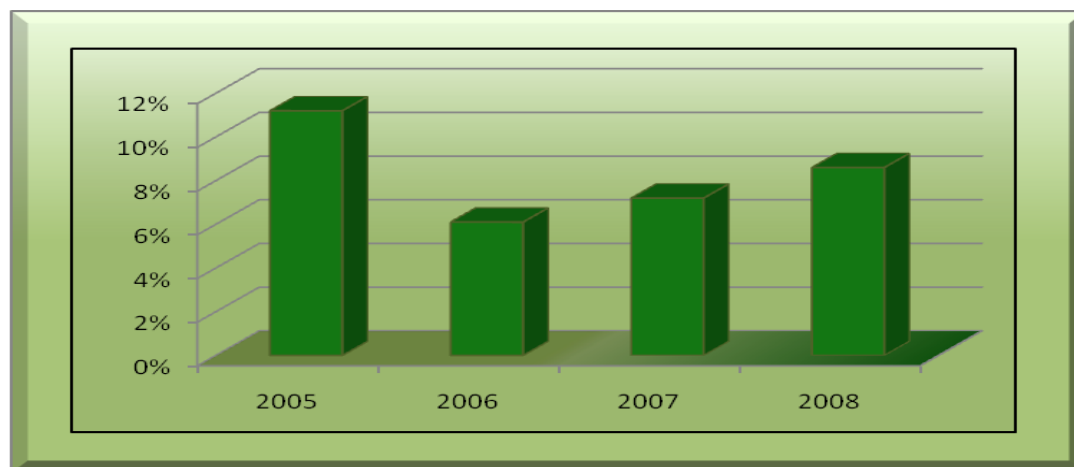
Ďalším trendom na veľkoobchodnom trhu č. 9 je skutočnosť, že poplatky za ukončovanie volaní v mobilných sieťach každoročne klesajú.

Vývoj výšky poplatkov za ukončenie volania v období od roku 2005 až 2008:

Minútový poplatok za ukončenie volania v mobilnej sieti v Sk			
	T-Mobile Slovensko	Orange Slovensko	Telefónica O2 Slovakia
od 01.01.2005	4,265	4,265	-
od 01.01.2006	4,01	4,01	-
od 01.01.2007	3,72	3,72	3,82
od 01.01.2008	3,40	3,40	3,50

Ako vidieť z nasledujúceho grafu za posledné 4 roky klesali poplatky za ukončenie volaní v spoločnostiach T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko o 11,2% v roku 2005, 6,1% v roku 2006, 7,2% v roku 2007 a 8,6% v roku 2008. V spoločnosti Telefónica O2 Slovakia klesol poplatok za ukončenie volania v roku 2008 o 8,4 %. Uvedené percentá sú rátané vždy oproti predchádzajúcemu roku a prehľadne ich zobrazuje graf č. 04.

Graf č. 04: Medziročný percentuálny pokles terminačných poplatkov v spoločnostiach T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko

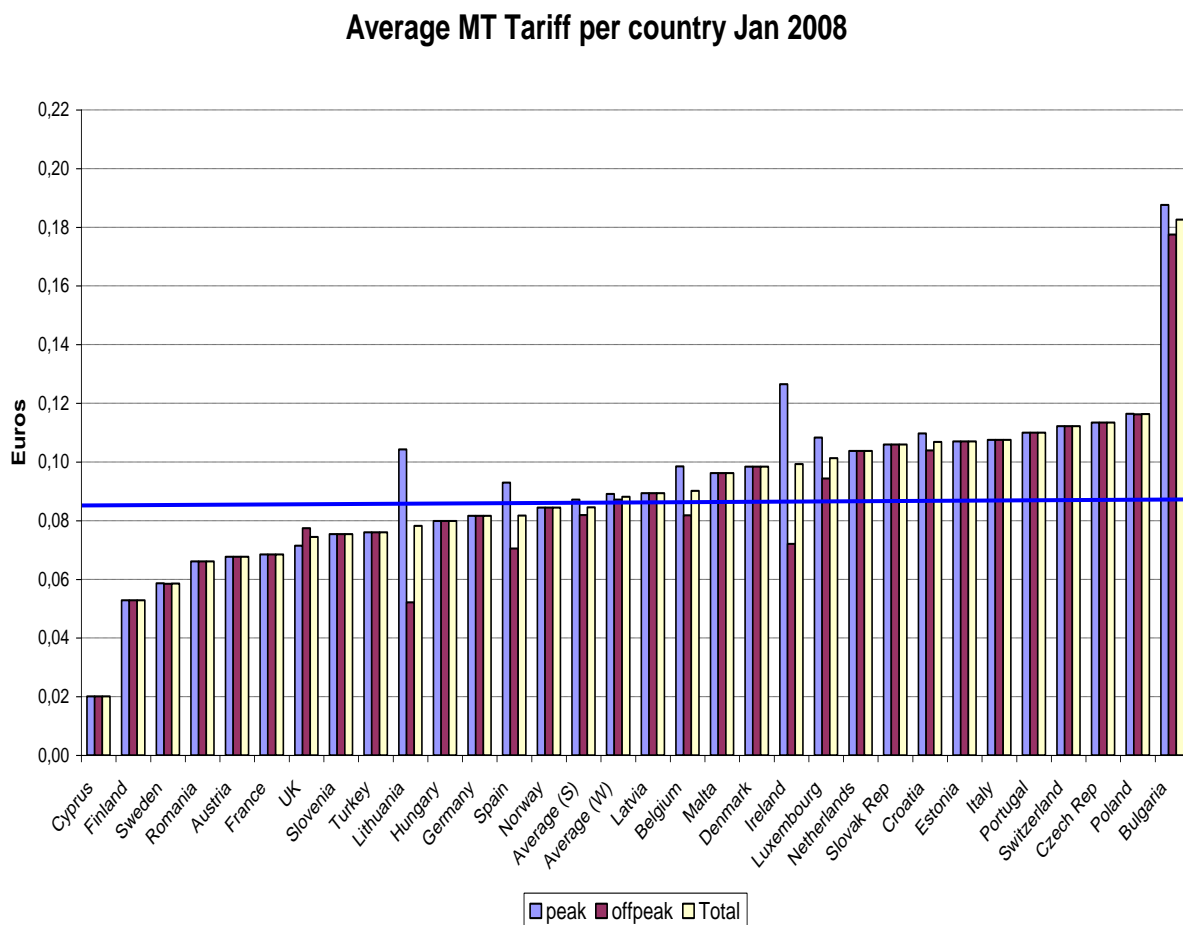
European Regulators Group (ďalej len „ERG“) na svojej verejne dostupnej webovej stránke http://www.erg.eu.int/doc/publications/erg_08_17_mtr_upd_snap_final_080604.pdf

zverejnila jednoduchý a vážený priemer výšky poplatku za ukončenie volania v mobilnej sieťach v členských štátoch ERG k 01.01.2008. Terminačné poplatky v Slovenskej republike sa od začiatku roka 2005 nedelia na silnú (peak) alebo slabú (off-peak) prevádzku.

Priemerný minútový poplatok za ukončenie volania v mobilnej sieti k 01.01.2008 v Euro			
	Silná prevádzka (Peak)	Slabá prevádzka (Off-peak)	Spolu (Total)
Jednoduchý priemer	0,0872	0,0814	0,0846
Vážený priemer	0,0891	0,0872	0,0881

Graf č. 05: Grafické porovnanie terminačných poplatkov uverejnený ERG:

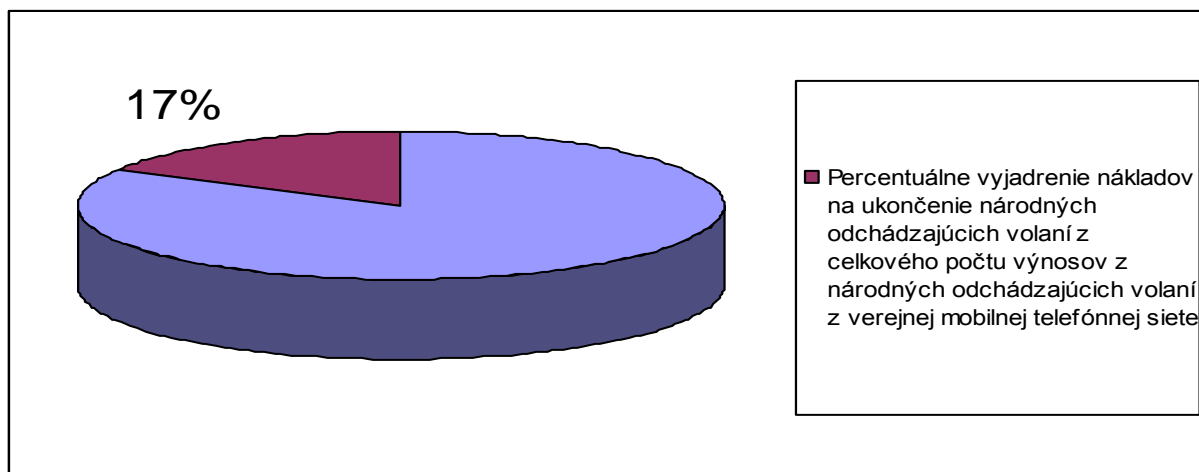

Terminačné poplatky vyjadrené v Slovenských korunách za minútu sa v roku 2008 oproti roku 2007 znížili o viac ako 8 %. Ale tie isté terminačné poplatky prepočítané na Eurá za minútu majú naopak rastúci trend, čo je spôsobené posilňovaním výmenného kurzu slovenskej koruny voči Euru v sledovanom období.

K 01.07.2008 boli terminačné poplatky v Slovenskej republike vyjadrené v Eurách o 2,44 centa vyššie oproti priemeru krajín ERG v sieťach spoločností Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko a o 2,77 centa vyššie v sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia.

Náklady na ukončenie národných odchádzajúcich volaní (všetkých 3 mobilných operátorov spolu) do všetkých verejných telefónnych sietí v roku 2007 predstavovali 17% z celkových výnosov z odchádzajúcich národných volaní dosiahnutých všetkými tromi mobilnými operátormi spolu (vrátane volaní vo vlastnej sieti). Inak povedané súčet všetkých terminačných poplatkov zaplatených všetkými tromi mobilnými operátormi spolu za ukončenie národných odchádzajúcich volaní predstavoval 17% zo všetkých výnosov z národných odchádzajúcich volaní, čo je graficky znázornené na nasledujúcom grafe č. 06.

Graf č. 06. Percentuálne vyjadrenie výšky nákladov na ukončenie národných odchádzajúcich volaní z celkového počtu výnosov z národných odchádzajúcich volaní z verejnej mobilnej telefónnej siete

Závažným faktorom na predmetnom trhu je využitie frekvenčného spektra, ktoré patrí medzi obmedzené zdroje. Vzhľadom k tomu, že úrad neplánuje vyhlásenie výberového konania na ďalšieho mobilného operátora, pretože nemá voľné frekvencie, ktoré by mu mohol prideliť, vstup ďalšieho mobilného operátora na predmetný trh momentálne nie je možný.

Na základe týchto skutočností úrad skonštatoval, že v Slovenskej republike na veľkoobchodnom trhu č. 9 nie je efektívna súťaž.

III. Časť - Záver

1. Závery opakovanej analýzy veľkoobchodného trhu č. 9

Na základe posúdenia kritérií podľa §16 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách, úrad dospel k týmto záverom:

- a) Službu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach môže poskytovať výhradne iba ten podnik, do siete ktorého je pripojený volaný účastník. Každý podnik vo vzťahu k jeho veľkoobchodnej ponuke ukončenia volania v jeho vlastnej sieti má 100 % podiel na trhu a vzhľadom na nezastupiteľnosť tejto ponuky mu nemôže konkurovať na predmetnom relevantnom trhu žiaden iný podnik. Z uvedeného vyplýva, že aj spoločnosť T-mobile Slovensko, aj spoločnosť Orange Slovensko a aj spoločnosť Telefónica O2 Slovakia majú 100 % trhový podiel vo vlastnej sieti.

Úrad porovnal aj vývoj trhových podielov podľa počtu aktívnych účastníkov, počtu ukončených minút a výšky výnosov vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach.

Spoločnosť T-Mobile Slovensko dosiahla k 31.12.2007 40,0% trhový podiel podľa počtu aktívnych užívateľov, 48,6% trhový podiel podľa počtu ukončených minút a 48,7% podľa výnosov.

Spoločnosť Orange Slovensko dosiahla k 31.12.2007 55,3% trhový podiel podľa počtu aktívnych užívateľov, 49,0% trhový podiel podľa počtu ukončených minút a 48,6% trhový podiel podľa výnosov.

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia dosiahla k 31.12.2007 4,7% trhový podiel podľa počtu aktívnych užívateľov, 2,4% podiel podľa počtu ukončených minút a 2,7% podľa výšky výnosov. Podstatne nižšie trhové podiely vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach na základe všetkých troch sledovaných kritérií bol spôsobený tým, že spoločnosť Telefónica O2 Slovakia vstúpila na trh až v roku 2007.

- b) Vzhľadom k tomu, že verejná mobilná telekomunikačná sieť spolu s pridelenými frekvenciami a pridelenými číslami z číselnej množiny národného číslovacieho plánu spĺňa znaky unikátneho zariadenia úrad dospel k záveru, že spoločnosti T-Mobile Slovensko, Orange Slovensko a Telefónica O2 Slovakia sú podnikmi ovládajúcimi unikátne zariadenie.
- c) Existujúca verejná mobilná telefónna sieť prevádzkovaná spoločnosťami Orange Slovensko, Telefónica O2 Slovakia a T-Mobile Slovensko predstavuje technologickú výhodu. Ani jedna z vyššie uvedených spoločností na predmetnom veľkoobchodnom trhu nedisponuje takou trvalou technologickou výhodou oproti inej spoločnosti, ktorá by jej zabezpečovala výraznú konkurenčnú výhodu.

- d) Z pohľadu počtu aktívnych zákazníkov, výšky výnosov a množstva ukončených minút vo všetkých mobilných telefónnych sieťach spolu disponujú spoločnosti Orange Slovensko aj T-Mobile Slovensko podstatne väčšou vyjednávacou silou pri rokovaniach o podmienkach prepojenia ako spoločnosť Telefónica O2 Slovakia. Vyjednávacía sila spoločnosti Telefónica O2 Slovakia je obmedzená.
- g) Spoločnosti Orange Slovensko, Telefónica O2 Slovakia a T-Mobile Slovensko dosahujú úspory z rozsahu, pričom spoločnosť Telefónica O2 Slovakia dosahuje výrazne nižšie úspory z rozsahu ako jej konkurenti.
- k) Na trhu ukončovania volaní v sieti spoločností Orange Slovensko, Telefónica O2 Slovakia a T-Mobile Slovensko neexistuje potenciálna konkurencia a tak nemá vplyv na správanie týchto spoločností.
- l) Vstupu ďalšieho prevádzkovateľa mobilnej verejnej telefónnej siete bránia strategické, ekonomické, časové a technické prekážky. Vzhľadom k tomu, že úrad neplánuje vyhlásenie výberového konania na ďalšieho mobilného operátora, pretože nemá voľné frekvencie, ktoré by mu mohol prideliť, vstup ďalšieho mobilného operátora na predmetný trh v súčasnosti ani v krátkej budúcnosti nie je možný.
- m) Súťaž na veľkoobchodnom trhu č. 9 neexistuje.

Úrad na základe vykonaného šetrenia a výsledkov opakovanej analýzy veľkoobchodného trhu č. 9 skonštatoval, že podľa § 16 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko zostávajú aj naďalej významnými podnikmi a spoločnosť Telefónica O2 Slovakia je ďalším významným podnikom na veľkoobchodnom trhu č. 9, pretože majú taký vplyv a také postavenie, ktoré nie je vystavené efektívnej súťaži a ekonomický vplyv im v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov.

2. Navrhované povinnosti

2.1. Navrhované povinnosti pre spoločnosť Telefónica O2 Slovakia

Na základe výsledkov opakovanej analýzy veľkoobchodného trhu č. 9 úrad navrhuje uložiť spoločnosti Telefónica O2 Slovakia ako významnému podniku na predmetnom veľkoobchodnom trhu nasledujúce povinnosti:

- a) povinnosť transparentnosti prístupu podľa § 18 zákona o elektronických komunikáciách. Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia je povinná zverejniť najneskôr do 60 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia na svojej verejne dostupnej internetovej stránke informácie z jednotlivých zmlúv o prepojení uzatvorených do dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia a pri zmluvách o prepojení

uzatvorených po dni právoplatnosti tohto rozhodnutia do 15 dní odo dňa uzatvorenia zmluvy o prepojení, týkajúce sa:

- I. špecifikácie rozhraní, prostredníctvom ktorých je realizované prepojenie sietí,
  - II. špecifikácie signalizácie použitej pre prepojenie,
  - III. členenia prevádzky na silnú, slabú a víkendovú podľa časových intervalov,
  - IV. popisu jednotlivých kategórií vnútroštátnych volaní ukončených v sieti významného podniku, vrátane cien za tieto volania,
  - V. rozsahu doplnkových služieb poskytovaných významným podnikom vrátane cien za tieto služby;
- b) povinnosť nediskriminácie prístupu podľa § 19 ods. 1 a ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách. Na základe povinnosti nediskriminácie je spoločnosť Telefónica O2 Slovakia povinná uplatňovať pri poskytovaní služby ukončenia volania vo svojej verejnej mobilnej telefónnej sieti voči iným podnikom porovnateľné podmienky za porovnateľných okolností a poskytovať informácie a služby iným podnikom za rovnakých podmienok a s rovnakou kvalitou, ako keby ich využívala pre vlastnú potrebu alebo ich poskytovala podniku v postavení ovládanej osoby alebo podniku, v ktorom má právo spolurozhodovať.
- c) povinnosť viesť oddelenú evidenciu podľa § 20 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách a to tak, aby táto poskytla úradu objektívne a prehľadné informácie o štruktúre nákladov, výnosoch a vloženom kapitále, ktoré súvisia s poskytovaním služby ukončenia volania v sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia. Náklady, výnosy a objem vloženého kapitálu na službu ukončenia volania v sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia musia vychádzať z účtovnej závierky spoločnosti Telefónica O2 Slovakia overenej audítorom. Pri alokácii nákladov na službu ukončovania volania sa vychádza z princípu nákladovej príčinnosti, t. z. do nákladov na službu ukončenia volania sa započítajú iba tie náklady, ktoré vznikli v súvislosti s poskytovaním tejto služby. Náklady budú priradené metódou ABC (activity based costing). Náklady musia byť členené na odpisy, osobné náklady, spotrebu materiálu, spotrebu energie a ostatných neskladovateľných dodávok, služby, ostatné náklady. Informácie o nákladoch, výnosoch a vloženom kapitále vo vyššie uvedenom členení týkajúce sa daného účtovného obdobia spolu s podrobným popisom alokácie nákladov vrátane použitých alokačných metód a postupov spolu s podrobnou špecifikáciou priamych nákladov (náklady, ktoré je možné priamo priradiť na služby ukončenia volaní), nepriamych nákladov súvisiacich so službami ukončenia volaní (náklady vzťahujúce sa na činnosti, ktoré súvisia so službami ukončenia volaní) a ostatných spoločných resp. režijných nákladov (náklady, ktoré nie je možné alokovať na služby ukončenia volaní, avšak sú z hľadiska fungovania spoločnosti nevyhnutné), rešpektujúc zásady proporcionality a transparentnosti, je spoločnosť Telefónica O2 Slovakia povinná podľa § 20 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách predložiť úradu vždy najneskôr do 30.06. nasledujúceho roka. Informácie o nákladoch, výnosoch a vloženom kapitále vo vyššie uvedenom členení za rok 2008 je spoločnosť Telefónica O2 Slovakia povinná predložiť úradu najneskôr do 6 mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia;

- d) povinnosť včas a za primeraných a objektívnych podmienok splniť odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť o používanie určitých prvkov siete a pridružených prostriedkov a o prepojenie sietí podľa § 21 zákona o elektronických komunikáciách. Významný podnik je povinný:
- I. viesť rokovania v dobrej viere s inými podnikmi žiadajúcimi o prepojenie,
  - II. zabezpečiť otvorený prístup k rozhraniam, protokolom a kódovacím zariadeniam, ktoré sú potrebné na prevádzkyschopnosť služieb alebo služieb virtuálnych sietí,
  - III. umožniť spoločné používanie infraštruktúry vrátane stavieb, priestorov a častí vedení,
  - IV. poskytnúť špecifikované služby potrebné na prevádzkyschopnosť služieb medzi koncovými užívateľmi, vrátane poskytnutia zariadení pre služby inteligentných sietí,
  - V. zabezpečiť prístup k systémom na podporu prevádzky alebo k podobným softvérovým systémom nevyhnutným na zabezpečenie efektívnej súťaže pri poskytovaní služieb,
  - VI. pripojiť siete alebo sieťové prostriedky;
- e) povinnosť nákladovej orientácie cien za ukončenie volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti podľa § 22 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách - vzhľadom na skutočnosť, že neexistencia súťaže na trhu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, vytvára predpoklady na to, aby významný podnik na tomto trhu mohol požadovať neprimeranú cenu, úrad ukladá spoločnosti Telefónica O2 Slovakia ako významnému podniku pri poskytovaní služby ukončenia volania vo svojej verejnej mobilnej telefónnej sieti povinnosť stanoviť cenu tak, aby táto obsahovala iba náklady spojené s poskytovaním tejto služby a aby do tejto ceny neboli započítané aj tie náklady, ktoré s touto službou nesúvisia. Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia je povinná stanoviť maximálnu cenu za službu ukončenia volania vo svojej verejnej mobilnej telefónnej sieti metódou plne alokovaných historických nákladov tak, aby do tejto ceny boli započítané iba primerané a odôvodnené náklady súvisiace so službou ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti, teda iba náklady na sieťové prvky i zodpovedajúce náklady na služby súvisiace so službou ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti a primeraná miera návratnosti vloženého kapitálu na službu ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti. Úrad bude pri posudzovaní ceny za ukončovanie volania v sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia vychádzať z porovnania ceny vypočítanej na základe metódy plne alokovaných historických nákladov predloženej významným podnikom a ceny vypočítanej metódou tzv. „benchmarkingu“ z cien za ukončenie volaní v mobilných telefónnych sieťach členských krajín EÚ. Metódu kalkulácie cien úrad vydá rozhodnutím, ktoré podľa § 22 ods. 1 uverejní vo Vestníku úradu.

2.2. Navrhované povinnosti pre spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko

Na základe výsledkov opakovanej analýzy veľkoobchodného trhu č. 9 úrad navrhuje doplniť povinnosti uložené spoločnostiam Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko ako významným podnikom na predmetnom trhu určeným na základe prvého kola analýzy veľkoobchodného trhu č. 9, na ktorom im boli podľa § 18 až 21 zákona o elektronických komunikáciách uložené povinnosti rozhodnutiami č. 541/14/2005 a č. 515/14/2005 zo dňa 07.07.2005 a rozhodnutiami o rozklade č. 59/01/2006 a č. 60/01/2006 zo dňa 10.07.2006. Zároveň v súlade s § 17 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách úrad navrhuje spoločnostiam Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko doplniť uložené povinnosti o:

- e) povinnosť nákladovej orientácie cien za ukončenie volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti podľa § 22 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách - vzhľadom na skutočnosť, že neexistencia súťaže na trhu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, vytvára predpoklady na to, aby významný podnik na tomto trhu mohol požadovať neprimerané ceny, úrad ukladá spoločnostiam Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko ako významným podnikom pri poskytovaní ukončenia volania vo svojej verejnej mobilnej telefónnej sieti povinnosť stanoviť cenu tak, aby táto obsahovala iba náklady spojené s poskytovaním tejto služby a aby do tejto ceny neboli započítané aj tie náklady, ktoré s touto službou nesúvisia. Spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko sú povinné stanoviť maximálnu cenu za službu ukončenia volania vo svojej verejnej mobilnej telefónnej sieti metódou plne alokovaných historických nákladov tak, aby do tejto ceny boli započítané iba primerané a odôvodnené náklady súvisiace so službou ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti, teda iba náklady na sieťové prvky i zodpovedajúce náklady na služby súvisiace so službou ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti a primeraná miera návratnosti vloženého kapitálu na službu ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti. Úrad bude pri posudzovaní ceny za ukončovanie volania v sieťach spoločností Orange Slovensko resp. T-Mobile Slovensko vychádzať z porovnania ceny vypočítanej na základe metódy plne alokovaných historických nákladov predloženej významným podnikom a ceny vypočítanej metódou tzv. „benchmarkingu“ z cien za ukončenie volaní v mobilných telefónnych sieťach členských krajín EÚ. Metódu kalkulácie cien úrad vydá rozhodnutím, ktoré podľa § 22 ods. 1 uverejní vo Vestníku úradu.

Dodržanie uložených povinností je nevyhnutnou podmienkou vytvorenia konkurenčného prostredia na veľkoobchodnom trhu č. 9, vzhľadom na skutočnosť, že spoločnosti Orange Slovensko, Telefónica O2 Slovakia a T-Mobile Slovensko sú na tomto trhu významnými podnikmi.

Pre dodržanie povinností úrad určí spoločnosti Telefónica O2 Slovakia lehotu 30 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bude určená za významný podnik na veľkoobchodnom trhu č. 9, ak zákon nestanovuje inak. Pre dodržanie uloženej

povinnosti úrad určí spoločnostiam Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko lehotu 30 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým im budú doplnené uložené povinnosti.

Úrad v analýze veľkoobchodného trhu č. 9 uviedol len tie informácie, ktoré neboli predmetom obchodného tajomstva. Pri analýze veľkoobchodného trhu č. 9 úrad postupoval v zmysle zákona o elektronických komunikáciách.

V Bratislave, dňa 23. októbra 2008

Ing. Jana Kopečná
riaditeľka odboru ekonomickej regulácie

Písomné pripomienky k tomuto materiálu zašlite úradu najneskôr do 30 (tridsať) dní odo dňa jeho doručenia. Vyjadrenia a pripomienky doručené úradu po tomto termíne nebudú akceptované.

Písomné pripomienky možno zaslať:

- poštou na adresu: Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky
odbor ekonomickej regulácie
Továrenská 7
810 06 Bratislava 16
- elektronickou poštou na adresu : jana.kopecna@teleoff.gov.sk